

sekcija: *istorija; književnost i jezik; vojni sanitet i posledice rata (istorija i sociologija medicine, rata i marginalnih grupa, psihologija konflikta); umetnost, kultura sećanja i mediji; sociološke, politikološke i filozofske vertikale*. Rad u okviru sekcije *istorija* odvijao se kroz četiri sesije sa ukupno 37 referata. U okviru sekcije *književnost i jezik* bile su dvije sesije sa 21 učesnikom. Dvije sesije su radile i u okviru sekcija *umetnost, kultura sećanja i mediji* (sa 15 učesnika) i *sociološke, politikološke i filozofske vertikale* (sa 19 učesnika). Samo je u okviru sekcije *vojni sanitet i posledice rata* bila jedna sesija sa devetoro učesnika. Učesnici su naučnoj, stručnoj i široj javnosti ponudili nova saznanja i drugačije poglede na događaje kako iz 1915, tako i iz narednih godina i decenija. Na taj način dat je značajan doprinos poznavanju Prvog svjetskog rata, ratne 1915. godine, ali i cjelokupne srpske istorije u XX vijeku. Ukupno uzevši na Konferenciji je učestvovalo stotinjak naučnih radnika, istraživača i stručnjaka mahom iz Srbije, ali i iz Crne Gore, Bugarske, Rusije, Poljske, Rumunije, Italije, Mađarske, Turske i Republike Srpske (Bosne i Hercegovine). Među učesnicima Konferencije bio je i naučni saradnik Instituta za savremenu istoriju dr Milan Gulić koji je predstavio rad pod naslovom *Dalmatinska javnost i slom Kraljevine Srbije*.

Učesnici konferencije su se na završnoj plenarnoj sjednici okupili oko usvojenih zaključaka u kojima su naglasili da je prelazak srpske vojske preko Albanije 1915/16. godine „predstavljao jedinstven poduhvat u istoriji ratovanja“; da je u čitavom XX vijeku „srpski narod vodio isključivo odbrambene i pravedne ratove, podnoseći u njima ogromne žrtve“; da je Rusija, „zahvaljujući slovenskoj povezanosti“, tokom istorije bila „odan saveznik Srbije“; da je srpski narod tokom XX vijeka u dva balkanska i dva svjetska rata imao velike ljudske i materijalne gubitke, kao i da je gubitke podnosio i u periodima mira; da se u cilju izdvajanja Kosova i Metohije iz okvira Republike Srbije „falsifikovanjem istorije“ stvara „lažni kulturno-istorijski identitet tzv. *Kosova*“. U zaključcima je navedeno da se učesnici međunarodne naučne konferencije *Vek srpske golgote (1915–2015)* „oštro suprotstavljaju falsifikovanju naučne istine što se ogleda u pokušaju pretvaranja srpske crkvene, duhovne, materijalne i kulturne baštine na području Kosova i Metohije u tzv. *kosovsku kulturnu baštinu*, a putem prijema ove nepriznate države u članstvo UNESCO“. Upravo zbog toga data je puna podrška „diplomatskim nastojanjima Vlade Republike Srbije i drugih nacionalnih institucija da takav čin spreči“.

Milan Gulić

Međunarodna naučna konferencija
POLSKA I JUGOSLAWIA PO II WOJNIE SWIATOWEJ
(POLJSKA I JUGOSLAVIJA POSLE DRUGOG SVETSKOG RATA)
Bidgość (Poljska), 30. septembar – 1. oktobar 2015.

Plodna naučna saradnja Instituta za savremenu istoriju iz Beograda i Instituta za istoriju i međunarodne odnose sa Univerziteta Kazimira Velikog iz Bidgošća rezultirala je već trećom međunarodnom naučnom konferencijom. Na obostrano zadovoljstvo, ovo okupljanje srpskih i poljskih istoričara postaje već tradicija, za koju se nadamo da će potrajati još dugo vremena. Konferencija je otvorena 30. septembra u 9 časova izjutra, pred sam početak akademske sezone, u novoj zgradi

Instituta za istoriju i međunarodne odnose. Pozdravnim govorima prisutnima su se obratili predstavnici Univerziteta Kazimira Velikog, Humanističkog fakulteta, Instituta – domaćina skupa i direktor Instituta za savremenu istoriju iz Beograda, prof. dr Momčilo Pavlović.

Nakon prigodnih govora usledio je radni deo konferencije. U uvodnoj sesiji – *Poljska i Jugoslavija u posleratnoj Evropi*, referate su izlagali Monika Opiola-Cegielka (Jugoslovensko-francuski odnosi 1945–1956), Mihal Kosman (Odnosi između SR Nemačke i Jugoslavije 1957–1967), Dragan Bogetić (Jugoslovensko-poljski odnosi tokom bipolarnog detanta 1971–1975) i Jaček Tebinka (Poseta Margaret Tačer Jugoslaviji 1980. Poljski aspekti).

Drugom sesijom su se izlagači, kroz pet interesantnih referata, dotakli raznih aspekata jugoslovensko-poljskih odnosa u prvim godinama posle Drugog svetskog rata. Vojnim odnosima pozabavio se kolega Bojan Dimitrijević, pitanjem granica u međusobnim odnosima Pjotr Žurek, a međusobnim šahovskim kontaktima profesor Tadeuš Volša. Dva komplementarna rada o delatnosti ambasada, do pogoršanja odnosa nakon donošenja Rezolucije Informbiroa, izložili su Slobodan Selinić (Jugoslovenska ambasada u Poljskoj) i Pavel Vavrišuk (Poljska ambasada u Jugoslaviji).

Treća sesija (*U senci posleratnih sukoba i izmirenja*) obuhvatila je četiri referata različite tematike. Najpre je o suđenjima jugoslovenskim folksdojčerima, pripadnicima SS posade logora Aušvic, izlagao profesor Aleksandar Lasik, a potom smo, pre pauze za ručak, čuli izlaganje Milana Gulića posvećeno aktivnostima jugoslovenske informbirovske emigracije u Poljskoj. Posle ručka rad se nastavio izlaganjima profesora Andžeja Zaćminskog (Aktivnosti političke policije protiv Jugoslovena u Poljskoj i poljskih simpatizera Tita 1949–1955) i naše koleginice koja je ljubav našla u Poljskoj – Gordane Đurđev-Malkijević (Jugoslavija u sećanjima Poljaka deportovanih iz Bosne i Hercegovine nakon Drugog svetskog rata).

Prvi radni dan je završen četvrtom sesijom (*Poljska i Jugoslavija u tranziciji i sistemskim promenama*) u kojoj su dominirali gostujući izlagači. Dragomir Bondžić je otvorio sesiju radom o beogradskom pogledu na zbivanja u Poljskoj 1968. godine. Posle njega učesnici skupa su saslušali izlaganje potpisnika ovih redova o jugoslovensko-poljskim odnosima u 1984. godini. Sledeća dva rada su osvetlila odnos naše štampe prema demokratskim promenama u Poljskoj 1989. godine (Momčilo Pavlović), odnosno Lehu Valensi (Rade Ristanović). Sesiju i prvi radni dan zaključila je profesorka Jagelonskog univerziteta iz Krakova, Ewa Bujwid-Kurek, analizom zaključenih pravnih akata između Jugoslavije i Poljske nakon Drugog svetskog rata.

Drugi radni dan je otpočeo sesijom, petom po redu, koja je obuhvatala šest izlaganja o odnosima dveju zemalja u polju kulture i obrazovanja. Od profesora Zdislava Bjezanjskog saznali smo o poljsko-jugoslovenskoj kulturnoj saradnji 1945–1949, a Mariuš Guzek je izlagao o čehoslovačko-jugoslovenskoj filmskoj saradnji posle 1945. godine. Koleginica Joana Ščutkovska je obradila poznatog srpskog naučnika Nikolu Teslu kao filmskog junaka, a jezičko-kulturnu analizu romana „Kozara“ Mladena Oljače izložila je Agnješka Ripel. Udžbenicima istorije bila su posvećena dva rada – Jasmine Milanović (Istorija Poljske u srpskim udžbenicima istorije) i Terese Mareš (Poljsko-srpsko otkrivanje istorije. Predložena saradnja u oblasti istorijskog obrazovanja).

Rad konferencije završio se šestom sesijom koja je obradila društveno-ekonomsku sferu međusobnih odnosa. Čuli smo interesantne priloge o saradnji boračkih organizacija (Milan Koljanin), odnosu gradova pobratima Kraljeva i Zele- ne Gore (Milutin Živković), obnovi jugoslovensko-poljskih ekonomskih odnosa 1955. godine (Vladimir Cvetković) i problemu poljskog izvoza u jugoslovensko- poljskim trgovinskim odnosima (Marija Šatlah).

Nakon završetka radnog dela konferencije, domaćini su narednog dana, 2. oktobra, za goste organizovali stručno-turističku posetu prestonici Poljske. U Varšavi je posećen Muzej varšavskog ustanka i Arhivsko odeljenje Instituta za nacionalno pamćenje, a organizovan je i obilazak istorijskog jezgra grada. Sveukupno gledano, ova konferencija je postigla sjajan uspeh, a nastavak naučne saradnje se očekuje u Beogradu već na jesen 2016. godine.

Nebojša Stambolija

Naučno-stručni skup
ISTORIJA MEDICINE, FARMACIJE, VETERINE
I NARODNA ZDRAVSTVENA KULTURA
Zaječar, 15–16. oktobar 2015.

Sedmi po redu naučno-stručni skup o istoriji medicine, farmacije, veterine i narodnoj zdravstvenoj kulturi održan je u Zaječaru 15. i 16. oktobra 2015. godine. Ovaj, sada već tradicionalni skup u organizaciji Istorijskog arhiva „Timočka krajina“, a uz podršku Arhiva Srbije, Srpskog lekarskog društva – podružnice u Zaječaru, Rajačke škole zdravlja i Instituta za savremenu istoriju okupio je 27 naučnih radnika, istraživača i stručnjaka iz Srbije, Bugarske, Makedonije i Crne Gore. Na otvaranju skupa učesnicima i predstavnicima medija obratili su se direktor Istorijskog arhiva „Timočka krajina“ Velibor Todorov, arhivski savjetnik Istorijskog arhiva „Timočka krajina“ Nadežda Pedović i dr Mirko Nikolić, zamjenik gradonačelnika Zaječara koji je svečano otvorio skup.

Učesnici su se okupili oko tri centralne teme: *medicinske i zdravstvene prilike u Srbiji u periodu Prvog svjetskog rata 1914–1918. godine* (vojni sanitet, zdravstveno stanje vojske; medicinari na frontu – ljekari, bolničarke i bolničari; misija Crvenog krsta u Prvom svjetskom ratu; učešće i stradanje Timočana u ratu; i zdravstveno stanje stanovništva u Srbiji za vrijeme rata); *medicinske i zdravstvene prilike u Srbiji u periodu Drugog svjetskog rata 1941–1945. godine*; i *slobodne teme iz istorije medicine, farmacije, veterine i narodne zdravstvene kulture* (istorija medicine do sredine XX vijeka – preteča savremene medicine u Srbiji; istaknuti zdravstveni radnici istočne Srbije; istorijski pregled razvoja veterinarske medicine u Srbiji; i narodna zdravstvena kultura – etnomedicina, zdravlje u narodnom životu i tradiciji i svakodnevi).

Osim opštijih tema o ratnim bolnicama, epidemiji pjegavog tifusa, ruskoj i francuskoj pomoći Srbiji u vrijeme Prvog svjetskog rata, zdravstvenim prilikama u okupiranoj Srbiji 1941–1944, predstavljene su i značajne ličnosti iz istorije srpskog zdravstva poput Mite Bogičevića, Ketrin Mekfil, Ljutice Dimitrijevića, Dušana Šterića, Vladimira Stanojevića, Koste Todorovića, Jovana Raškovića i Svetislava Stefanovića. Među 27 izlaganja naučnih, prosvjetnih i arhivskih radnika, ljekara, psihologa i